

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
delom naslednjega dne ter stane
mesечно po št. D 10.—, za ino-
mesestvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkarnice D 10.—.
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTNA PAVŠALIRANA

TABOR

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 236.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prilike, desno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštnoštevnica ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopis se ne vračaja.

Leto: III.

Maribor, četrtek 13. aprila 1922.

Številka: 85.

Po zboru zaupnikov.

Maribor, 12. aprila.

Malo besed — več dela. To bodi na-
še geslo po veličastnem zboru zaupni-
kov Demokratske stranke, izvršenem
minulo nedeljo v Mariboru. Podane so
smernice našega dela v bodočih mese-
cih. Vi vsi, ki ste bili na zboru osebno
in vi vsi, ki ste bili na njem samo v
duhu, pa izpolnjujte in ustvarjajte no-
ve vidike. Predvsem pa: delajte po za-
veščenih smernicah. Navdušenje enega
samca dneva ne zadostuje. Nudi se
nam nebroj pozitivnih nalog, katerih
izvršitev ne bo samo v korist stranke,
kateri zvesto služite in za katere ideje
in ideale se žrtvujete in delate, ampak
predvsem — in to prvo in glavno — v
korist celoti, narodu.

Kot važen pozitiven moment naše-
ga zbora moramo poudariti splošno
mnenje, da se mora demokracija povr-
niti predvsem nazaj tja, odkoder je iz-
šla: med naš kmečki narod. Ko so leta
1920 pričeli razni nezadovoljni močje
s snovanjem nove napredne stranke,
smo stali žal s topo resignacijo ob
strani. Ne le to, še pomagali smo rini-
ti svoje pristaje na kmetih v to novo
organizacijo. Vse, kar je nekoč bilo
kmečkega ljudstva združenega v na-
rodni stranki, smo mirne duše prodali
nekaj demagogom — ki so pač v pr-
vem polju ustvarili navidezno močno
organizacijo, katera pa vsled pomanj-
kanja pravih idealnih ciljev in prave
organizatorične sile pred našimi očmi
vidno hira. In prišel je med napredne
kmečke vrste še nov razdor v obliki
zemljoradniškega pokreta, ki je naper-
jen proti narodnemu edinstvu in je
republikanski. Kmečke vrste se znova
cepijo: želi bodo klerikalci. Edino de-
mokracija daje našemu ljudstvu zdra-
vo podlago za udejstvovanje za svoje
zahteve na gospodarskem in politič-
nem polju. Smernice, podane na ne-
deljskem zboru v resolucijah, so za to
najjasnejši dokaz. Tu ni kmečko-raz-
rednih fraz, tu so jasni in trezni vi-
diki.

Zato je naloga naše inteligence v
resh slojih naroda, med kmeti, med
obtniki, med trgovci, med učitelji itd.
da vračajo naše ljudstvo v one vrste
nazaj, kjer se dela stvarna, realna,
trezna politika. Naši inteligenci naj
bodo v vsodbudo tople besede prizna-
nja, ki jih je na njen naslov spregovo-
ril na nedeljskem zboru kmetovalec iz
ptujskega okraja. Naj jo bodrilo k
njemu nalogam, da odstrani ostrine
v političnem boju, da omogoča rešitev
sporov z ljubeznijo in razumom, da
odklanja nasilje in mržnjo, da vpliva
vzgojno na maso, da vzbuja k solidar-
nosti zoper podivjanost, nasilje in ko-
rupcijo.

Gospodarski in kulturni program,
razvit na nedeljskem zborovanju v
sklenjenih resolucijah, daje vsem o-
nim, ki so dobre volje in ki hočejo na-
rodu dobro, dovoljno podlago za ude-
jstvovanje v javnem življenju. Naj bi
naše organizacije in naši zaupniki
bili v svesti velikih nalog, ki so pred
njimi. Na delo kličemo!

Resnica o tretjem „me- morandumu“.

Včeraj smo na kratko poročali o
tretjem „memorandumu“ Hrvatskega
bloka. Danes povzemamo iz „Slobodne
Tribune“, torej lista, ki ni demokrat-
ski, zelo umesten komentar k tretje-
mu dokumentu Radičeve „diplomats-
ke žilice“. „Slobodna Tribuna“ piše:
Memorandum ima pravzaprav dva
dela. V prvem delu zanika, da bi bila
naša sedanja delegacija legitimirana
in kompetentna zastopati ves narod

Konferenca v Genovi.

Čičerin izzove nov spor. — Sestava podkomisij. — Jugoslavija brez za-
stopstva v finančni komisiji. — Nov predlog Lloyda Georgea. — Lloyd
George rešil konferenco.

DKU Genova, 11. aprila. Danes
ob 11. uri predpoldne se je sestala pr-
va, takozvana politična komisija, ka-
tere posvetovanja je pričakovala jav-
nost s posebnim zanimanjem. Po kon-
stituiranju je predlagal madžarski mi-
nistrski predsednik grof Bejthlen za-
ščito manjšin. Takoj po konstituiranju
pododpora je Čičerin v imenu ruske
delegacije protestiral proti temu, da
sta v pododboru zastopani tudi Japon-
ska in Rumunija, ker je Japonska za-
sedla siloma ruska tla in Rumunija
Besarabijo. Bratianu je odgovoril, da
je Besarabija rumunska in da je pre-
bivalstvo za Rumunijo. Japonski dele-
gat je odgovoril še v strojem tonu in
povdaril, da se bo Japonska udelež-
vala konference, ne da bi vprašala ko-
ga za dovoljenje, najmanj pa Rusijo.
Na to je bila razprava odgodena z
motivacijo, da se ob štirih popoldnese-
stane pododbor.

DKU Genova, 11. aprila. Pod-
odbor prve komisije se je sestel danes
ob 4. uri popoldne. Za predsednika je
bil izvoljen italijanski minister zuna-
njih zadev Sehanzer. Pododbor je raz-
pravljal o načinu, kako bi se najlepše
rešila točka 1, 2. in 3. canneskih skle-
pov. Angleški ministrski predsednik je
med odobravanjem pododpora predla-
gal, naj bi se razpravljalo na podlagi
poročila o ruskem vprašanju, kakor so
ga izdelali eksperti poklicanih držav v
Londonu, vendar pa bi to poročilo ne
vezalo nobene vlade. To poročilo so na
to razdelili med člane pododpora. Rus-
ki delegati so predlagali, naj bi se se-
ja preložila na četrtek popoldne, da
lahko člani prouče dotično poročilo. —
Podkomisija je predlog sprejela. Ker
pa so točke 1, 2. in 3. canneske resolu-
cije nerazdružljive, je bilo na Barthou-
ljev predlog in s privolitvijo Čičerina
sklenjeno, da se tudi razprava o ostalih
vprašanjih preloži na četrtek, namreč
razprava o sredstvih za obnovo miru
in mednarodnega zaupanja.

DKU Genova, 11. aprila. Finan-
čna komisija se je sestala ob 4. uri po-
poldne pod predsedstvom sira Roberta
Horne. Glavno vprašanje je bilo tudi
tu sestava pododpora. Anglija je pred-

ložila, naj dobi vsaka antantna sila
kakor tudi Nemčija in Rusija po enega
ostale države pa štiri zastopnike. Na
to je predlagala Francija, naj bi do-
bile glavne sile, ki so sklicale konfe-
renco, po enega, vse ostale pa 6 za-
stopnikov. Proti temu so protestirali
Rusi in za Nemčijo Rathenau. Anglija
je vztrajala pri svojem predlogu in
vprašala, ali bi bili Francozi voljni
umakniti svoj predlog. Italija se je iz-
rekla za angleški predlog. Tako je bil
slednji tudi sprejet, ker so Francozi
izjavili, da se mu pridružijo. Na to so
bili določeni zastopniki drugih držav
in sicer po en zastopnik Danske, Fin-
ske, Češkoslovaške in Holandije.

DKU Genova, 12. aprila. (Havas.)
V britskih krogih se govori, da bo
Lloyd George v pododseku za ruske za-
deve predložil načrt, po katerem bi se
naj vse evropske signatarne sile med-
sebojno zavezale, da tekom 10 let ne
bodo zvišale oboroževanja ter da bodo
spoštovale meje sosednih držav. V
francoskih krogih vladajo dvomi o tem
predlogu. Zdi se, da francoska delega-
cija stoji na stališču, da se vsak
predlog, zadevajoč razoroženje, mora
predložiti Zvezi narodov.

DKU London, 12. apr. Reuterjev
urad poroča iz Genove, da je britska
delegacija z dozidaj doseženim uspehom
zadovoljna. Dejstvo, da so končna na-
čela konference v Cannesu sprejeta kot
trdna podlaga genovske konference,
dokazuje, da se bodo posvetovanja z
uspehom nadaljevala. Angleži so razo-
čarani, da je Čičerin po sprejetju can-
neskih točk načel vprašanja, ki leže
izven canneskega dnevnega reda. To
je seveda vzbudilo najostrejši odpor
Francozov, kar je grozilo konferenco
takoј spočetka razbiti. Zavezniški di-
plomati priznavajo, da je Lloyd George
nastopil še ravno v pravem času,
da odstrani nevarnost z apelom na raz-
zum. Vsi delegati priznavajo, da je
Lloyd George rešil konferenco. Angleš-
ka delegacija povdarja takt in odloč-
nost de Facte in gleda z zaupanjem v
bodočnost, ker je ustvarjena podlaga
za konkretne uspehe.

—o—

Protiblokaške demonstracije v Splitu.

PM Zagreb, 12. apr. Ko se je več-
raj pripeljal na parniku „Salona“ v
Split zagrebški župan dr. Heinzel, zna-
ni blokaški privrženec, je množica pri-
redila proti njemu demonstracije. —
Enako v Korčuli.

Stavka v zagrebškem gledališču.

ZM Zagreb, 12. aprila. Pri več-
rajnji vaji za „Parsivala“ v dež. gle-
dališču je orkester med vajo zapustil
gledališče. Pridružil se je ostalo gle-
dališko osebje. Vzrok so slabe plače
osebja.

Protest uradništva proti načinu re- dukcije.

ZM Beograd, 12. apr. Uradniška
organizacija namerava predložiti vla-
di in parlamentu oster protest proti
postopanju pri redukciji. Zlasti se po-
vdarja, da se je reduciralo samo moško
osebje, dočim je žensko vsled protek-
cije ostalo vse na svojih mestih.

»Rusi pri nas in postopanje naše vlade.

ZM Beograd, 12. apr. Tukajšnja
„Tribuna“ prinaša pod gornjim naslo-
vom sledeči komuniké: Povodom re-

sti, da je minister za zun. zad. dr. Nin-
čič ruskim beguncem odtegnil nadalj-
no podporo, izvemo s kompetentnega me-
sta, da naša vlada za to nima povoda
in tudi ne bo spremenila svojega sta-
lišča napram ruskim beguncem. Slej-
koprej bodo uživala bratsko gostoljub-
nost, in če bi tudi obstajala kaka od-
redba dr. Ninčiča v gornjem smislu, se
ne bo izvedla. — Ta komuniké dokazu-
je, da obstojata v vladi glede zunanje
politike dve struji. Treba pa povda-
riti, da stoji „Tribuna“ s Pašićem v
najtesnejših zvezah.

Borza 11. aprila.

Zagreb, dev.: Berlin (izpl.) 107—110,
Milan 1660—1695, London 1380—1400, ček
0—1390, Newyork 311—313, ček 309—310,
Pariz 2825—2880, Praga 620—632, Švica
6150—6175, Dunaj 4—4.125, Budimpešta
38.50—39, Varšava 0—9.50, valute: dolarji
304—301, češke krome 604—612, 20 kron v
zlatu 950—0, funti 0—1380, napoleonidori
980—0, nemške marke 114—117, lire 0—
1670.

Curih, devize: Berlin 1.85, Newyork
5.14, London 22.77, Pariz 47.55, Milan 27.90
Praga 10.25, Budimpešta 0.63, Zagreb
1.60, Varšava 0.13, Dunaj 0.066, avstrij-
ske krome 0.07.

in da bi mogla »prevzemati« pravilno
obveznosti za vse tri narode. V dru-
gem delu pa zahteva izvršitev rapall-
ske pogodbe.

Gospoda je došla že na prvem ko-
raku svoje »mednarodne politike« v
fatalno nesoglasje s samim seboj in s
svojo celo politiko.

Sestava današnje delegacije se lah-
ko kritizira. Kdo je pa kriv, da ni dru-
gačna? Glavno krivdo nosi Radičev
blok. Če bi bil v parlamentu, bi mogel
aktivno vplivati na sestavo vlade in
na sestavo delegacije ter tudi v Geno-
vi povzdigniti svoj glas. Tako pa osta-
ne pri samih protestih, proglaših, de-
klaracijah in memorandumih.

Radičev blok začneja svoj diplo-
matski akt s tem, da ne priznava da-
našnje državo in sedanjo delegacijo.
Zanj obstoja zgolj »mednarodno pri-
znano področje Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev«, na to pa trdi, da »na konfe-
renci ne bo predstavitev Hrvatske
in hrvatskega naroda. Med tem pa je
vsemu svetu znano, da je mednarodno
priznana država Srbov, Hrvatov in
Slovencev. Ta država je sklepala, skle-
nila in podpisala vse mednarodne po-
godbe, katerih se po soglasni volji za-
veznikov konference v Genovi ne bo
dotikala. In nikdo drugi kakor ta dr-
žava ni mogel biti povabljen v Geno-
vo. Če bi obveljala nesrečna misel, da
je vse to samo »področje«, tedaj bi mo-
ralo naše narodno vprašanje iznova
in od temeljev priti pred mednarodno
faktorje.

Po tako nesmiselnem uvodu zahte-
vajo gg. blokaši izvršitev rapallske
pogodbe in izpraznitev tretje cone.
Kdo pa je sklenil to pogodbo? Skle-
nila jo je Jugoslavija, ali kakor se
imenuje oficijelno: kraljevina Srbov,
Hrvatov in Slovencev. Italija je veza-
na samo nasproti tej državi. Nasproti
spoštovanemu Radičevemu bloku ni
ma nobenih obveznosti. In če bi tudi
obveljala nemogoča teza, da je naša
država samo »mednarodno priznana
področje« ter da Jugoslavija oziroma
njena delegacija ni kompetentna za-
stopati tudi hrvatski narod; tedaj za
Italijo nehaajo vse obveznosti. Zato pa
je Italija edini faktor, kateremu bi u-
tegnil ta akt Radičevega bloka poma-
gati v nevolji. Lahko da je to gospodi
absurdno, paradokso in neprijetno,
vendar pa je to dejstvo, ki bi moralo
tej gospodi pokazati, kam jo vodi ne-
srečna politika. Zakaj če bo naša dele-
gacija zahtevala, da naj Italija takoj
izvrši rapallsko pogodbo in izprazni
tretjo cono, bi ji lahko Italija, ki rada
zgrabi za vsako rešilno bilko, dala pod-
nos ta memorandum in se postavila na
stališče, da delegacija ni kompetentna
govoriti v imenu hrvatskega naroda.
Italiji bo gotovo ljube, če ji stoji na-
sproti samo Hrvatska, ki mednarodno
ni priznana, ki ne obstoja kot posebna
država, kakor pa da ji stoji nasproti
Jugoslavija, s katero je podpisala ra-
pallsko pogodbo.

Kaj pa more storiti Radičev blok,
če Italija n e izprazni tretjo cono? Ali
lahko prekine diplomatske odnose? Ali
lahko prepreči trgovinske vezi? Ali
lahko zažuga z mobiliza-
cijo? Nič od tega ne more gos-
poda storiti. Ne, blokaši tega ne mo-
rejo storiti niti načelno, ker so se pro-
glasili kot nevtralna pacifična re-
publika. Kaj lahko pomeni tako sme-
šen Schrecksschuss? Stvarno ne pome-
ni nič. Edinole moralno oslabi pozici-
jo naše domovine v mednarodnih od-
nosajih.

Konferenca v Genovi se bo pečala
z vprašanji ekonomske obnove Evro-
pe in vsega sveta. Naloga je tako o-
gromna, a vse države in narodi so tako
obremenjeni z lastnimi skrbmi, da nji-
hove delegacije ne bodo imele časa za

lake petičije in memorandume. Če pa vendar komu poverijo informacije o tej zadevi, bo prvo, kar ga bodo vprašali: Kdo pošilja ta memorandum? In ta bo uvidel, da je to skupina 63 poslancev, ki ne marajo vstopiti v parlament, v katerega so izvoljeni, ki se abstinerajo od aktivne politike in zahtevajo, naj Evropa rešuje njihovo vprašanje in se skrbi zanje. Tuji svet bo potem uvidel, da ta gospoda nima pravice prigovarjati sestavi naše delegacije, ker je sama zakrivila, da ni udeležena pri tem delu. Sodba teh tujcev o ljudeh, ki vodijo takšno politiko, in o njih resnosti, je lahko samo neugodna. Še slabše bo, če tuji povprašajo o predsedstvu bloka. Tedaj bodo videli troje: Drinković je bil že minister v Jugoslaviji in zelo prijazen sprejet na dvoru. To je tedaj znamenje, da Hrvati niso izključeni in državnega življenja, četudi gospoda noče priznati Krstelju in njemu podobnim, da so Hrvati. Radić je med vojno vodil habzburško in avstrijsko politiko. Košutić je voditelj stranke, ki je vse do oktobra 1918 zvesto služila Avstriji. Radić in Košutić sta tedaj preslabo kvalificirana, da bi pridobila za našo narodno stvar simpatije onih inozemskih činiteljev, ki bodo odločevali v Genovi.

Politične vesti.

* Dr. Ninčić o Rapallu. Dopisniku „Jutra“ je izjavil dr. Ninčić, da ne gre za nikako revizijo rapalske pogodbe, ampak le za način izvedbe. Memorandum Hrvatskega bloka, ki je bil v dneh nemirov na Reki res predan italijanskim oblastim, bo našemu narodu znatno škodoval.

* Genovska konferenca se prekine? Vsiel nasprotij med sovjetsko in francosko delegacijo bosta predložila Čičerin in Barthou konferenci posebne spomenice, ki bodo vsebovale detaljno obravnavo vseh spornih vprašanj. Vsiel tega pa obstaja možnost, da se bo konferenca prekinila. Lloyd George skuša delovati pomirjevalno.

* Lenin na potu v Genovo? Ruski predsednik v Rapallu poroča, da je Lenin odpoštoval v Genovo.

* S konference v Genovi. Govor ruskega in francoskega zastopnika. Čičerin je imel svoj govor 10. t. m. v francoskem jeziku in ga je razložil sam v angleščini, dočim so se drugi govorniki posluževali tolmačev. Izjavil je, da sovjetska vlada sicer v hitru sprejme pogoje, v smislu canneške resolucije, vendar pa bo stavila dopolnilna predloga. Na to je izjavil, da se bo sovjetska vlada vzdružila vsake politične propagande v tuji državi in bo z vsemi sredstvi in z vsemi močmi podpirala one tendence, ki so dale povod za konferenco v Genovi. Ruska delegacija prihaja v Genovo v interesu miru in ker je prepričana, da je potrebno vzajemno gospodarsko delo vseh narodov. Zato pa je sovjetska vlada pripravljena tudi na žrtve. Rusija je voljna odpreti svoje meje mednarodnemu prometu in inozemski kulturi. Voljna je, dati koncesije za dobavo premoga, železa in drugih mineralij. Velikansko prirodno bogastvo ruske zemlje naj stopi v službo splošne obnove. Rusija bo ščitila privatno lastnino inozemcev. Kot izpreminjevalni predlog stavi Čičerin zahtevo, naj se začne z razoroženjem, ker je to v interesu splošnega miru. Mir se bo dal ohraniti za daljšo dobo le tedaj, če se bo omejilo oboroževanje. Nadalje je predlagal, naj se pritegne k sodelovanju oficijelno zastopstvo dalmatinskih organizacij. Končno je stavil predlog o zaščiti proti vojaškim napadom kakor tudi o reciprociteti finančnih odnošajev. Čičerinov govor je presenetil politične kroge s svojo zmernostjo in je napravil bolj vtis oportunističnega volilnega programa nego principijelne izjave revolucionarne vlade. Govor je namenjen zapadnim, ne pa ruskim poslušalcem. Ker se je Čičerin dotaknil vprašanja razorožitve, je prišel navskriž s francoskim delegatom Barthoujem, ki je takoj vstal in v precej vznemirjenem tonu odgovoril Čičerinu. Izjavil je, da francoski delegati ne morejo dopuščati, da bi Čičerin razpravljaj o nadaljnjih konferencah in o razorožitvi, kar je povzročilo v dvorani živahno gibanje. Čičerin je odvrnil, da program konference ni dovolj jasno očrtan, kar je priznal tudi Poincaré; o bodočih konferencah pa je tudi Lloyd George govoril. Lloyd George je nato opomnil Čičerina naj težko obložena ladje konference ne otežuje še bolj in naj ne dela novih eksperimentov. Trikrat se je on trudil, doseči konferenco s sodelovanjem Rusov, a trikrat se mu je poskus ponesrečil. Njč ni bolj ekspektivnega, kot mirovne konference. Čičerin je v ostalem izjavil, da se popolnoma pokorava ukrepom predsednika konference, nakar je bila prva seja zaključena.

* Nove priprave fašistov. Iz Sv. Ane pri Sušaku prihaja poročilo, da fašisti pripravljajo v Reki nov napad na reške podobčine in tudi na jugoslov. ozemlje.

Dnevna kronika.

* Priprave za udeležbo Slovenije pri svečanostih ob kraljevi poroki. Iz Ljubljane poroča predsedništvo pokrajinske uprave za Slovenijo: Priprave za svečanosti ob priliki poroke Nj. Velikanstva kralja vodi pod predstvom načelnika v ministertvu za prosveto Branislava Nušića poseben odbor v Beogradu, ki bo sestavil oficijelni program svečanosti in tudi odredil vse potrebno glede udeležbe Slovenije pri teh svečanostih. Ker je ta odbor v stalni zvezi s predsedstvom pokrajinske uprave, se obvešča javnost, naj se glede vseh nameravanih prireditev s strani Slovencev obrne na predsedstvo pokrajinske uprave.

je svobodomiseln samo zato, ker soglašam s pravimi svobodomislci, se jako moti. Kdor hoče, da se mu reče svobodomislec, naj si ne da sugerirati misli od koga drugega, četudi je ta drugi Rousseau ali Masaryk, magari Buddha ali celo Zarathustra. Če ne dela tako, se bo navzel krasnih misli teh mož tako trdno, da bodo zanj skoro dogme, kanonične resnice.

Šel sem dalje in videl sem skupino resnih ljudi. Niso vedeli, bi li pritrdili svojim govornikom ali bi jim nasprotovali. Pristopil sam bliže in si jih ogledal natančneje. V vrsti je vladal nered. Eden je hotel, da naj se krane tja, drugi zopet baš v nasprotno smer. Panika je rasla. Vstajali so novi govorniki in so hoteli pridobiti pristave za svojo idejo. Vstalo jih je več. Različna mnenja v megli novih fraz. Akoravno različna mnenja in nasprotujoče si teorije, vendar so bila vsa dokazana t. j. vsak je znal dokazati resničnost svoje teorije. Se bolj so se razburili poslušalci, ko so čuli to zmes. Videli so, da so tudi oni sami zmožni kaj takega. Spoznali so, da govornikom ni bilo dosti, da so si vstvarili lastne nazore, ampak sugerirali so jih hoteli drugim, vcepiti jim vero v njihovo resničnost. Prišlo je spoznanje in skupina se je razkrajala na vse strani.

Razveselil sem se te razkrojilne

* Kaj pravi Radić o zemljoradničku Novčanu? V eni zadnjih številčk Radićevoga glasila „Slobodni dom“ smo čitali med drugim: »V Sloveniji ima Avramović (vodja zemljoradničkov v Srbiji) enega pristaša, dr. Novčana, ki je morda dober povestničar, pa slab politik.« — Brez komentarja.

* Ministrstvo prosvete je naročilo šolskim nadzornikom cele države, naj pogosto nadzorujejo šole in strogo pazijo na nacionalno vzgojo mladine.

* Nekaj o naši vojni mornarici. Začetkom tega leta je vzdignil tender jugoslovenske vojne mornarice »Močnik« pod mladim komandantom, fregatnim poročnikom Mirkotom Pleiweis, potopljenjo ladjo »Cement« ter jo srečno dopeljal v splitsko pristanišče. Ta čin naše skromne in mlade vojne mornarice je zato interesanten in posebnega omenjenja vreden, ker so bili Italijani dvakrat pri njej in jo skusili vzdigniti ali končno stvar kot nemogočo opustiti: na to, pa je mlad fregatni poročnik naše mornarice s svojim skromnim tenderjem, torej z najskromnejšimi pripomočki pri prvem poskusu dvignil potopljenko ter izvršil kar močna in bahata italijanska mornarica s svojimi bogatimi sredstvi in pripomočki ni zamogla. To delo je bilo jako utrudljivo in nevarno, mlad poročnik bi skoraj plačal s svojim življenjem ta svoj smeli čin, a žel je tudi v Splitu veliko slave in hvale, ko je pripeljal potopljenko v pristanišče, vsi dalmatinski časopisi go pisali zelo pohvalno o tem činu naše mlade mornarice.

* Akademsko društvo »Triglav« v Ljubljani. Med ljubljanskimi naprednimi akademiki se je pojavila struja, ki si želi ustanoviti popolnoma nepolitično napredno akademsko društvo. V to svrhu se je sklenilo sporazumno s centralo v Zagrebu ustanoviti v Ljubljani podružnico Jugoslovenskega akademskega društva »Triglav«. Konstituiral se je pripravljalni odbor, ki je sestavljen sledeče: cand. iur. Mejak Ervin, načelnik; cand. iur. Hočevar Mirko, podnačelnik; cand. iur. Roš Mirko, tajnik; stud. tech. Erhartič Ivo, blagajnik; stud. med. Tiplič Ad., odbornik. Ustanovni občni zbor »Triglava« se vrši koncem aprila. Za pripravljalni odbor: Mejak Ervin, tč. načelnik; Mirko Roš, tč. tajnik.

* Iz Boka Kotorske. (Dopis.) V Ercenovem v Boki Kotorski je priredila 1. aprila tamošnja podružnica »Jugoslovenske Matice« koncert v korist »Jugoslovenske Matice« in »Jadranske Straže«. Koncert je započel s predgovorom, katerega je govoril g. vojni svečenik Pindulić, ki je v krasnih besedah očrtal potrebo »Jugoslovenske Matice« in »Jadranske Straže« in nas ob spominih na našo prošlost in istrske trpine rotal, da prispevamo vsak po svoji moči, da bode kaj skoro naš prekmorski sosedi tudi tu na našem morju spoznal našo moč in snago.

čede. Tudi jaz sem jim bil enak. Nobenemu nisem več verjel, ker sem jih slišal preveč. Vsak je šel naprej svojo pot in razmišljal.

Vsak je šel svojo pot in zato so bila pota različna.

Končno pa sem se sešel na isti poti s svojim nekdanjim nasprotnikom, s katerim se enkrat nisem mogel sporazumeti. »Kako, da sva sedaj oba na isti poti?« me je vprašal. »Zato brat, ker iščeva oba resnico in k resnici vodi ena pot. Dokler si odvisen od drugih, ne moreš videti resnice, ker te drugi učijo, da peljejo oni k resnici. Če jim verjameš, si si v svesti, da si na pravi poti, ne boš iskal druge poti.« — »Prav imaš sobojevnik. Če se držiš le ene poti, ne moreš priti do resnice, ker izmed milijonov misli je le ena resnična. Zato dvomi in izbraj pristo!«

Dvomil sem o resničnosti svojega prepričanja in dvomim sedaj, vendar ljubim svoje mnenje, ker me je stalo mnogo truda in duševnih bojov, da sem si ga vtrdil.

Zato, ker nočem biti pod drugimi, ampak zraven njih, sem svobodomislec. — Ker sem videl mladost in neodločnost, sem postal revolucionarec, ker sem videl lenobo in sužensko vdanost, sem postal svobodomislec.

Revolucionarci in svobodomislec

Svoj govor je zaključil z apelom na naše narodno edinstvo in ga končal z »Živijo-klicem na Nj. V. kralja, koji vzklik je bil od navzočih frenetično ponavljan. Program koncerta je bil jako izbrano sestavljen iz raznih pevskih in glasbenih točk, ter so predavateljice in predavatelji bili poklicani z burnim aplavzom na oder. Koncert je bil od strani civilnega občinstva kakor tudi od vojaštva izberno obiskan, ter je dosegel v vsakem oziru, kakor v umetniškem tako tudi v gmočnem popoln uspeh. Med obiskovalci vseh slojev smo opazili komandanta vojne luke g. Komodora Grunda, g. polkovnika Kikliča, komandanta našega prvega trdnjavskega artilerijskega polka g. polkovnika Vukovića, župana mestne občine Ercenovi in mnogo uglednih meščanov iz Ercenovega in okoliških okrajev. Da je cela prireditev tako lepo uspeša, je pač zasluga prirediteljev, ki so, dasi diletanti, pripomogli do lepega umetniškega večera. Posebno pa se mora pohvaliti g. Tončka Lenarčiča, ki je s svojo vztrajnostjo in dobro režijo v veliki meri pripomogel k temu uspehu. Podružnica »Jadranske Straže« v Ercenovem je lepo počela s svojim delom — upajmo, da bode tudi zanaprej korakalo po tej poti in k temeljnemu kamnu zgradbe naše vojne mornarice še veliko prispevala.

* Organizacijo bivših avstro-ogrskih oficirjev v Zagrebu, ki je nedavno priredila izzivalno zabavo v radićevskem Sokolskem domu, je vlada razpustila. V imeniku članov so našli tudi nekega Milana Gregorića, ki je znaa madjarski špijon.

* Vlom v sicilijansko banko. V Kataniji so neznanec vlomil v sicilijansko banko in ukradli devet milijonov lir.

* Papirnati potop. Amerika svoje državljane naravnost obsipuje z najrazličnejšim časopisjem in revijami. Glasom statistike iz leta 1919 je izhajalo v Ameriki dnevno 2433 časopisov v nakladi 32.735.937 izvodov. K temu pa še pride 592 tednikov. Izza leta 1914 je narastlo število listov v Ameriki za 138% pri dnevnikih in 14,9% pri tednikih. Skupna vrednost teh listov iz naša letno 612.718.155 dolarjev. Vse, kar se v Ameriki tekom enega leta tiska, je vredno nad poldrugo milijardo dolarjev.

* Strahote lakote v Rusiji. Iz Jekaterinoslava se poroča: Lakota in epidemične bolezni se vedno bolj širijo. V neki vasi so kmetje dva moža, ki sta ubila dva soseda ter meso ubitih poržila, linčali. Tudi v Kerzonu se kamnibalstvo vedno bolj širi.

* Kongres esperantistov. Iz Zeneve poročajo: V torek po veliki noči se vrši mednarodna konferenca esperantistov, katere se udeležijo 21 držav z 80 delegati.

Podpirajte Jug. Matico!

pa so v očeh majhnih ljudi nevarni ljudje.

Da bi kmalu postali nevarni lenobi naše »nadebudne« mladine!

Gostovanje varaždinskega ansambla v Mariboru.

Ga. Ančica Mitrovićeva se nam je prvič predstavila v »Ptičarju« in spoznali smo takoj, da je izvrstna operetna pevka. V novih dveh gostovanjih prošli teden smo je videli v »Poljski kerviter« v »Mamzelle Nitouche«. »Poljska kri« v glavnem ni bila dobro izvedena; orkester je bil tuintam malo neakladen, pa tudi vloge niso bile na višku, tako da je predstava o priliki gostovanja izpadla malo slabše, nego prejšnjokrat. To se je tembolj opazalo, ker je ga. Mitrovićeva izvedla svojo ulogo do skrajnosti precizno. Ga. Mitrovićeva je ugodna pojava. Njena igra je naravna, jasna, kar jo osobito dviga nad ostale naše moči, katerih slaba dika je, neenak tempo v igranju in slaba vokalizacija ubije mnogo efektov. S svojo eleganco in graciozno naravnost osvaja. V plesu je lahka, graciozna. Njen glas je prijeten, dovolj močan ter izšolan; vokalizacija jasna. Heleno Zarembovo nam je prva

Ado Makarović:

Naša naprednost.

(Konec.)

Razveselil sem se njihovih različnih mnenj o vsem lepem in dobrem večnem, neskončnem in nedosegljivem. »Ali so to res njihova osebna mnenja z mučnim mišljenjem pridobljena?« mi je šinilo po glavi. Nisem mogel dokončati svoje misli. Procesija se je vstavila, nastopil je govornik in razvijal svoje misli, tako vsakdanje, da bi spadale prej pod vaško lipo, kakor na govorniško tribuno svobodomislecev. V mislih sem mu nasprotoval. Zakaj bi mu ne smel? Kot svobodomislec mislim svobodno. Govornik je končal. Burno ploskanje kot pritrdjevanje. Jaz nisem ploskal. »Zakaj ne ploskaš? Ali niso svobodomislec.« »Baš zato, ker sem, ne ploskam.«

In to bi naj bili svobodomislec? — Nobeden se ni uprl, nobeden ni znil besedice. Najjasnejši in najglasnejši pristaši so bili najvdanejši sužnji. Ali se to pravi svobodno, recimo samostojno misliti, če premleva človek fraze in krilatice drugih. Svobodni mislec, so bili oni, ki so te krilatice vstvarili. — Kdor pa jih ponavlja pri vsaki priliki samo zato, ker so lepe, svobodomiseln in kot take moderne, ni svoboden, ker se da obvladati od drugih. Če misli, da

Ureditev malega obmejnega prometa.

Ministrstvo za notranje zadeve je, avidevajoč potrebo malega obmejnega prometa ter z ozirom na že sklenjeni predmetni dogovor med našimi in avstrijskimi delegati, z odlokom z dne 20. marca 1922 d. z. št. 3005, pooblastilo pokrajinsko upravo, da vzpostavi ta promet na način, kakor je bil pred ustavitvijo že reguliran ter da izda v to svrhu potrebna navodila, ki pa bodo imela le začasno veljavo, to je dokler ne bode uzakonjen gori omenjeni dogovor med našo državo in avstrijsko republiko. Na podlagi tega pooblastila je odredila pokrajinska uprava sledeče: Kot mejni pas je smatrati pas v širini 10 km na obeh straneh carinske meje med obema državama. Obmejni prebivalci, to je osebe, ki imajo v mejnem pasu svoje stalno bivališče, potrebujejo za prekoračenje meje črte le izkaznice o istovetnosti in se morejo na podlagi iste v mejnem pasu sosedne države svobodno gibati. Izkaznice izdaje okrajno glavarstvo bivališča dajane stranke. Izkaznice morajo biti opremljene s fotografijo stranke ter kolokovane s kelkom 2 dinarja. (Cl. 10, tar. post. 56 taksnega zakona). Na fotografiji in na izkaznici se mora pismena stranka lastnoročno podpisati. Na izkaznicah nepismenih strank se napravi tozadevna opazka.

Otroci do 12 let ne potrebujejo lastnih izkaznic, ako prekoračijo mejo v spremstvu odraslih oseb in ako so vpisani v izkaznici te osebe. Izkaznice morajo biti vidirane od sosednega okrajnega glavarstva tuje države. Ta vizum bo preskrbelo pristojno okrajno glavarstvo.

Obmejni organi (starešine pograničnih čet, carinarnice, slednje le spoznamo s prvimi) so pooblašteni, da smejo obrnejnim prebivalcem v posebnih slučajih (obolelosti, smrti bližnjih sorodnikov itd.) dati kratkim potom dovoljenje za enkratno prekoračenje meje v obeh smereh in za kratko bivanje v sosednem mejnem pasu.

Prekoračenje meje z izkaznico in zadnje omenjenih slučajih je dovoljeno le na carinskih potih, to je na potih, ki so pod stalno carinsko kontrolo in sicer le po dnevi, to je samo od solnčnega vzhoda do solnčnega zapada.

Za dvolastnike veljajo začasno še predpisi o dvolastnikih, objavljeni v Uradnem listu pod št. 440-1920 in 68-1922.

Kar se tiče predmetov, ki jih jemljejo stranke s seboj čez mejo, veljajo začasno še občni carinski predpisi o predpisih o dvolastnikih.

Izkaznice se bodo izdajale le osebam, ki niso sumljive tihotapstva in ki niso državi ali javni varnosti škodljive oziroma nevarne.

Ne pozabite naročnine!

pokazala v popolni celoti. »Mamzelle Nitouche« je v celoti bolje izpadla, izjemni seveda Lorijota, ki je bil skrajno slab. Ga. Mitrovičeva nam je pokazala otročajnost in prefriganost Denise izvrstno. Njene operetne kreacije so popolnoma enakovredne onim zagrebških igralcev, katere smo imeli priliko videti na našem odru.

Zakrožen ansambl varaždinskega gledališča se nam je predstavil v nedeljo v najnovejši Ogrizovićevi drami »Vučina«. To je bilo za Maribor nekaj novega. Upravi moramo biti za aranžma tega gostovanja hvaležni, ker je poleg drugih dobrot prinesel tudi mnogo za zblizanje in upoznavanje naših jugoslovenskih gledališč. Ogrizovićeva drama »Vučina« je vzeta iz liškega življenja. Drama je polna močnih dramatičnih elementov — izvršita se dva umora, eden ne uspe — ki se poleg skoro neznatnega efekta za ta ambijent zde na videz nemogoči. Toda razumljivo je vse to v življenju tega naroda, ki živi izoliran od sveta v gorah, ki se dvigajo nad kultiviranim hrvatskim primorjem, tega naroda, ki je bil skozi desetletja odgojen vojaško, samo da brani bišvo monarhijo sovražnikov. Ta drugače bister in fizično silen narod, je bil vzgojen za to, da ubija ter da se da ubiti. Kako čudo potem, da smrti ne pojmi tako, kakor jo poi-

Po zasnoženih pokrajinah Volge koraka smrt; z dolgimi koraki stopa in njena žetev je obilnejša kot je bila v vojnih letih. Če bomo gledali nanjo prekrizanih rok — kaj ba rekla o nas zgodovina, kaj si bodo mislili naši otroci, bodoči rodovi? Zapisali nas bodo v zgodovino kot generacijo, kateri je pet vojnih let vtisnilo toliko sebičnosti in okrutnosti, da je lahko mirnega srca prenesla umiranje milijonov svojih bratov in sestra.

NANSEN.

Tudi pri nas se zbira za gladajoče v Rusiji. Odpri srce, odpri roke...

Mariborske vesti.

Maribor, 12. aprila 1922.

m Zlato poroko slavita na velikonočno nedeljo zakonska Štraus na Po-breški cesti 4.

m Cerkvene svečanosti o velikonočnih praznikih v stolni cerkvi. V sredo, četrtek in petek ob 3. uri popoldne običajne cerkvene molitve. V četrtek ob 9. uri pontifikalna služba božja, obhajilo duhovnikov, prenos Najsvetejšega v Križevno kapelo. Ob 6. uri zvečer v Križevni kapeli litanije. V soboto ob 8. uri blagoslovljenje ognja, vode in svečana služba božja. Ob 6. uri zvečer vstajenje z običajnim sprevedom. Na velikonočno nedeljo ob 6. uri maša, nato blagoslovljenje kruha. Ob 10. uri pridiga in pontifikalna služba božja.

m Protituberkulozna liga. Na zadnji seji PTL, ki se je vršila v petek, je poročal predsednik, da je od pokrajinske uprave došel dopis, v katerem jemlje pokrajinska uprava ustanovitev PTL z zadovoljstvom na znanje in jo pozdravlja, želeč ji čim največ uspeha. Obenem sporoča pokrajinska uprava, da je naslovila na vse državne urade vabilo, da gredo tej važni humanitarni instituciji po vsej možnosti na roko. — Zdravstveni odsek je naklonil PTL podporo v znesku 6000 dinarjev, obenem pa ji je sporočil, da ne more ugoditi prošnji lige glede otvoritve ambulatorija za jetičnike v tukajšnji bolnišnici. Odbor PTL sklene, da se izreče zdravstvenemu odseku zahvala lige za velikodušno podporo, obenem pa se izrazi obžalovanje, da je na temlju napačnih informacij, ki jih je prejel iz Maribora glede oskrbovališča, prišel do odklanjajočega sklepa, vsled katerega je PTL primorana, da si poišče drugod svoje poslovne prostore. Glede oskrbovališča se je razvila nato živahna debata in je bil končno sprejet sklep, da se nadaljnja razprava o tem predmetu prepusti ožjemu odseku merodajnih činiteljev, ki se sestane v torek, dne 11. t. m., da stvar temeljito pretrese in po možnosti ure-

mimo mi ter je mnogo dobrot krščanstva šlo mimo njega, ne da bi zapustile v njem močnih sledov. In iz tega ljudstva je vzel Ogrizović snjet za svojo realistično dramo »Vučina«, v kateri nam je predstavil pravega elementarnega nadčloveka, katerega brutalni sili se mora pokoriti vse, a ono, kar se, čeprav slabše noče pokoriti, mora podleči. Tak nadčlovek pa v človeški družbi nima dolgega obstanka, ker kakor nas uči že zgodovina, take sile brez moralne podlage prej ali slej podležejo, ker razvoj človeštva vodi vendar neka etična moč. To so pojave, katerih ne moremo vzeti kot podlago, kot princip za življenje in radi tega se dramo s tega stališča tudi ne more presojati. To dramo moramo soditi le po njenem realizmu, dramatičnosti in psihologiji. S tega stališča je drama uspešna, čeprav je njena dramatična zasnova najjača v prvem dejanju, a slabša v drugima dvema. Prvo dejanje je že samo na sebi popolno dramatično delo.

V prvem dejanju pripravljata Jeka in Stana, mati in hči, večerjo za očeta Vuka in sina Nikolo, ki se vrne iz gozda. Mati Jeka je gospodinja ali priležnica Vučina. Sicer jo smatrajo za njegovo ženo. Iz njunega razgovora, ki je neka ekspozicija, doznava-

mo za njun karakter ter za vsako-

di. — Predsednik prečita nato poročilo o ustanovitvi PTL v Ptuj. Odbor sklepa odposlati ptujski posestrimi svoje pozdrave in stopiti z njo v ožje stike radi dogovora raznih velikopoteznih akcij, ki bodo s skupnim delom tem lažje izvedljive. Upati je, da bodo zgledu ptujskega oblastva tudi druga okrog glavarstva že v doglednem času sledila in s tem pomagala plesti mrežo človekoljubnosti preko vsega našega ozemlja.

m Občni zbor mariborske podružnice SPD se je vršil v ponedeljek v kmečki sobi Narodnega doma. Udeležba je bila zelo lepa, dokaz, da ima planinstvo v Mariboru mnogo navdušenih prijateljev. Občnega zbora se je udeležil zastopnik osrednjega odbora g. Filip. Po običajnih poročilih društvenih funkcionarjev se je razvila živahna debata, ki je trajala pozno v noč. Odbor se je nekoliko izpremenil. Vsled prevelike zaposlenosti je odstopil tajnik g. dr. K. Skapin; na njegovo mesto je bil izvoljen g. dr. Volčič. Izvoljena sta bila tudi namestnika gg. dr. Senjor in Zele. Najzanimivejši del občnega zbora je bilo globoko zasnovano poročilo tajnika g. dr. Skapina, ki je podal nekoliko svojih misli o pomenu planinstva v etičnem oziru. Pokazal je, kako spoznavanje narave vpliva na čustveno stran človeka, kako priroda s svojim večnim snovanjem, preoblikovanjem in presnavljanjem izpreminja človeški egoizem in ga vodi h globokemu spoznanju etično-socialnih nalog; kako uči človeka ceniti pomen skupnosti in razširi zavest njegovega jaza na tisoče drugih individualnosti, kakor so rastline in druga živa bitja. Govornik je označil, kako enostransko je Darwinovo načelo boja za obstanek, ker je Darwin prezrl, da priroda kaže poleg boja tudi medsebojno pomoč. Globlje proučevanje prirodnih zakonov, življenja rastlin in živali nam odkriva, kako narava altruizmom uravnava medsebojni boj. Kolikor bolj spozna človek naravo in njeno večno lepoto, tem bolj mora spoznati svoje etično-socialne dolžnosti in se naučiti, da ne posega v gospodarsko sfero drugih individualnosti. Naj bi bilo in globoko zasnovano predavanje g. dr. Skapina vzbudilo v prijateljih planinstva notranje, duhovno zanimanje za prirodo in naj bi se planinci vračali iz narave osveženi v vsakem oziru, zlasti pa naj bi prinašali v družbo več umevanja etično-socialnih dolžnosti, saj jim priroda nudi toliko dragocenih nauk! In v tem smislu naj bi postali vsi dobri ljudje planinci, t. j. prijatelji narave.

m Darovi Jugoslovenski Matici. Na prostovoljnih darovih za vstopnice k poročnim obravnavam je nabral g. Kraševac, pis. ravnatelj K 746, g. Kosič nabral v Kamnici in »Veliki kavar« K 120, g. Avgust Urban 80 K, Društvo Jug. akademikov namesto venca na greb tovarišu F. Rozina kron 200, gg. člani cenilne komisije 40.40 K, Policijski komisariat K 500, Majerič

dnevne prepire radi različnosti značajev in radi denarja med očetom in sinom, radi denarja, katerega je bil Nikola pošiljal očetu Vučini iz Amerike in katerega si je bil ta enostavno prilastil. Tu doznavamo, da je Nikola vendar človek, dočim je Vučina samosilnik, ubijalec, ki hoče vladati s svojo elementarno silo. Mati Jeka se kot neznatna oseba popolnoma pokori Vučini ter odobrava tudi njegova najgrozovitejša dela. Mičun, hlapec, fizično slabši, je prevečan skozinski in izvijanja mu je edino orožje, s katerim se brani pred Vučino. Stana je drzna, močna deklina ter stoji na strani Nikole, katerega ljubi, toda ne toliko iz globoke notranje ljubezni, ampak morda največ radi njegove premale moči napram Vučini, temu samosilniku, katerega mrzi, ker se boji, da sklone tudi njo ter ji je Nikola edini, ki jo lahko brani vsaj kolikortoliko. Med tem ko nam Jeka in Stana predstavljata sami sebe, očeta in sina, se ta dva vrne iz gozda. Mičun pride prvi ter pripoveduje o novem prepiru v gozdu, kateremu je bila ravno Stana povod. Stana občuti, da jo mora Nikola ljubiti. Nato prideta tudi oče in sin. Izgleda, da sta se pomirila. Na mizi čaka večerja. Toda prepir se vname znova. Sin očeta, očetu vse zvestinstvo njegovega značaja, očeta očetu

Jakob 150 K, Občinski urad Tezno 100, Mjerič Jakob, v. rev. j. žel. 1. 213, g. Joško Karel K 400. Vsem darovalcem iskrena hvala!

m Sestanek privatnih nameščencev. V soboto dne 8. t. m. se je vršil sestanek privatnih nameščencev posebni sobi Grajske kleti. Naglašalo se je, da je potrebna združitev vseh stanovskih organizacij posameznih pravnih privatnih nastavljenecv v bodoči Mariborski oblasti. Dne 22. t. m. se bo de vršil v mali dvorani Narodnega doma sestanek v večjem obsegu, na katerega se vabijo v lastnem interesu vsi zasebni uradniki, uradnice, trgovski in drugi nastavljeneci (nastavljenke) privatnih podjetij. Na programu je volitev pripravljalnega odbora in druge važne točke, za katere se mora zanimati vsak posameznik z ozirom na današnji socialni položaj.

m Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru priredi v četrtek 13. t. m. ob 20. uri v društvenem lokalu debatni večer. Udeležba vseh članov obvezna.

m Danes zvečer v Ljudski univerzi predavanje B. Borka »Bodočnost evropskega človeštva«. Začetek ob 8.20 uri.

m Predlog odbora »Protituberkulozne lige«. Iz občinstva smo prejeli sledeči predlog, ki o njem pričakujemo, da ga bo odbor Protituberkulozne lige uvažil in izvedel: Hvalevredno in higijenično popolnoma pravilno je, da se nahajajo v vlakih posebni kupeji za nekadilce. Ti kupeji služijo predvsem potnikom, ki bolehalo na pljučih, v drugi vrsti pa tudi zdravim ljudem, ki že iz estetičnih ozirov ne marajo zakajenega kupeja. Vojna je to napravo zanemarila in še dozdaj se ni železniska uprava pobrigala, da bi z energičnim nadzorstvom pridobila tej odredbi njeno prejšnjo veljavo. Protituberkulozna liga si bo pridobila veliko zaslugo, če bo vplivala na ravnateljstvo Južne železnice v Ljubljani, da bo strogo prepovedalo kajenje v kupejih za nekadilce in po službojočih organih nadzorovalo izvrševanje te odredbe.

m Podravska podružnica »Prosvetel« rabi nujno stare številke »Omladine«. Prosimo zato vsakogar, ki ima eventualno kakšno posamezno številko ali celo letnike, ki bi nam jih hotel posoditi, naj nam to po dopisnici javi v »Narodni Dom«, da zamoremo priti ponje.

m Organizacija vojnih invalidov vdov in sirot poverjeništvu Maribor. Vsi organizirani p. n. člani in članice se vabijo, da se javijo v sredo dne 13. in v soboto dne 22. aprila t. l. v pisarni. Rotovski trg št. 9. dopoldne. Seboj naj prinesejo uradno potrdilo (od občinskega urada), ali imajo kaj premoženja, ali so ubogi (brez premoženja) in koliko imajo družinskih članov. Vsi p. n. člani in članice izven Maribora (n. pr. Sv. Peter pri Mariboru, Sv. Lovrenc na Pohorju, Ruše, Selnica ob Dravi, Sv. Lenart v Slov. gor. itd.) naj se zgledajo pri ondodnih svojih zaupni-

da je ubil ženo, njegovo mater, deco, a njega samega poslal v Ameriko, hotel se ga tako iznebiti. Zato zahteva vsaj denar, da si z njim postavi lasten dom, v katerem mu bo Stana gospodinja. Vučina pa mu denarja ne da, Stano pa naj poroči, ali poslednjo besedo pri tem naj ima mati, o kateri ve, da se mu ne bo protivila. Stana pa se odloči sama, da, ona hoče biti Nikolova žena. Vučina bi privolil v njun zakon, toda ostati morata doma. Na to pa Nikola ne pristane, on sluti, kaj namerava oče; sluti, da hoče osvojiti, zapeljati Stano. Prepri postaja vedno močnejši. V tem pa da Stana Nikoli sekiro, naj ubije Vučino, toda Vučina ne podleže slabosti, iztrga mu sekiro iz rok ter ubije on njega, lastnega sina. Nikola umre, Stana plače ob njem. Mati je na strani Vučine. S tem konča prvo dejanje. To dejanje je dramatska celota, prikaz oseb, razvoj in tragičen konflikt. Vučina je tu že popolnoma očrtan, silen karakter. Preko vse te tragedije gleda mirno in glavno mu je, da se osigura pred sodiščem. Jeka je smrtno orodje Vučine; fizično šibkejši Nikola pade; Stana je zdvojena. Tu sta dana dva kontrasta, na eni strani ljudje, na drugi žival, iznešena a jako dramatično močjo.

(Konec prihi.)

Kih najkasneje do nedelje dne 23. aprila t. l. na poznejše prijave se ne bo oziralo. Poverjenišvo Maribor.

Izjava. Povodom požara mlina Franz v Mariboru, je tudi naši tvrdki bilo uničenega za K 200.000 blaga. To škodo je zavarovalna zadruga „Croatia“ iz Zagreba, glavno zastopstvo v Mariboru, kar najkulantneje likvidirala in nam je izplačala celo odškodnino. Za izkazano kulantnost se temu domačemu zavodu kar najtopleje zahvaljujemo in ga v vsakem oziru priporočamo. Maribor, dne 9. aprila 1922. Hoffmann i drug. 564 2-1

Zasačen tat. K naši večerajšnji točici pod tem naslovom smo izvedeli, da je dotično na poti ukradeni kolo last posestnika in gostilničarja Franca Janiša iz Gortine na Pohorju. Kolo je vredno 6000 K.

Premirza Drava. Dne 24. pr. m. je 27 letni trgovski pomočnik Emerik P. iz Maribora ukradel Tomažu Simončiču moško kolo, dve uri in par čevljev. Večraj je slišal redar v Pristanski ulici, da je neka oseba P.—a. izpraševala o teh predmetih. Redarju je bila cela stvar sumljiva in je hotel P. aretirati. Ta pa je začel bežati in, ker ni bilo trenutno drugega izhoda, je

skočil v Dravo. Nekaj časa je plaval po roki, ker pa mu je bila aprilska kopolj vendarle premrzla, je skesano stopil na breg in se udal roki pravice. Sedaj se nahaja v sodnih zaporih.

Izgubljeni predmeti. Od 16. do 31. marca 1922. so bili priglasi pri policijskem komisarijatu v Mariboru sledeči predmeti kot izgubljeni. Najditelji se naprošajo, da jih oddajo pri navedenem uradu: ena zlata ovratna verižica v obliki verige z obeskom, 380 kron obstoječih in 40 kronskih novčanic, ena rujava jerlasta rokavica, en zlat prstan z diamantom, ena svilena torbica (pompadura) z rokavicami in žepnim robcem, ena usnjata denarnica z 50 din. in listinami, ena knjižica s 560 din.

Najdeni predmeti. Od 16. do 31. marca 1922. so bili oddani pri policijskem komisarijatu v Mariboru sledeči predmeti kot najdeni in se zamorejo od gubitelja dvigniti: ena črna usnjata listnica z 78 din., en siv kune (zajec), 42 kron v denarju, 20 kron v denarju, 11728 avstrijskih kron, en rjav ponosen površnik, ena rujava usnjata listnica z 20% din., ena zaponka iz 3deset vinarskih desetec, en ročni usnjati kovček z različnimi predmeti, en temno zeleni moški klobuk, 4 komade not,

ena denarnica z 40 din., en domov. in en krstni list, ena črna usnjata denarnica s 16 K, en ključ, sokolska legitimacija na ime Rojko Franc.

Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Sreda 12.: „Prababica“. Abon. A.
Četrtek 13.: Zaprto.
Petek 14.: Zaprto.
Sobota 15.: Zaprto.
Nedelja 16.: „Neznani prijatelj“. Premijera. Izven abon.

Dijaška predstava se v petek dne 14. aprila radi praznikov ne vrši. Prihodnja dijaška predstava bo Grillparzerjeva „Prababica“.

Prihodnja premijera v Narodnem gledališču bo Jerimov: „Neznani prijatelj“, legenda današnjih dni, eno najzanimivejših del zadnje dobe.

Sport.

: Gradec : Zagreb 0:0. V nedeljo 9. t. m. se je vršila v Gradcu nogomet-

na tekma med reprezentančnim moštvom Grada in moštvom Zagreba. Jugoslovansko moštvo je stopilo burno pozdravljeno od šestisočglave množice na z jugoslovanskimi in avstrijskimi zastavami lepo okrašeni prostor — nato avstrijsko moštvo. Pred početkom igre je Jugoslovane pozdravil predsednik Steirischer Fussballverbanda in jim podaril v spomin srebrnega nogometača. Za lepi sprejem in pozdrav se je zahvalil predsednik zagrebaškega nogometnega podsaveza v hrvatskem jeziku in podaril avstrijskemu moštvu srebrni lovorov venec z jugoslovanskimi trakovi. Nato se je začela igra, v kateri se je izkazal zagrebški team kot nadmočni graškemu, vendar ni zamogel izmed nebroj krasnih strelav placirati žogo v goalu. V odmoru se je vršilo lahkoatletično tekmo, pri katerem je med drugim dosegel Friebe (Gradec) na 3000 m prvo ceno, K čelotnemu tekmovalju je bil povabljen jugoslovanski konzul Budisavljevič, ki je tudi prisostvoval tekmi. Na tekmovalju se je tudi zbralo vse jugoslovansko dijaštvo, ki je živahno sledilo zelo interesantni borbi. V čast jugoslovanskim gostom se je vršil zvečer zelo uspešni banket.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevel: R. B. (Dalje.)

Takrat se polasti Allana obup. Z naglim skoro zadeloškim sunkom se iztrga iz rok svojega napadca ter ga zgrabi za obema rokama za vrat.

Toda... Kaj je to? Allan krične od groze: Napadalec je bil iztegnil roke proti kretalni deski, zgrabi za k hladilnim pripravam vodeče navore ter jih zapri najprej enega, potem drugega in tretjega.

Obupno stiska Allan vedno močnejše z obema rokama napadalcev vrat.

Toda, ta zapre tudi še poslednji navor. V naslednjem trenutku se Allanu posreči izpodlesti neznanca ter ga dvigniti do ograje.

Allan raztegne prste. Napadalčev truplo zgrmi v globočino. Allan plače k navorom!

Prepozno! Sunkoma kos za kosom se podirajo stožci.

Prasketajoč in grmeč planejo električni planeti z vrhov konic proti tlem.

Vsa ogromna železna konstrukcija se prične razstati.

Zareči ognji objemajo železo od tal do vrha.

Zareči, blesk obkroži stebrovje, tramovje, stopnice in stojišče, na katerem se nahaja Allan z od groze široko odprtimi očmi, oklepajoč se ograje.

Vso kovino spreleti grozotno življenje. Vse naokrog plamt, vse naokrog žari. Tudi stopnice se že pričenjajo topiti.

Na z azbestom obitem stojišču sredi plamtečega morja stoji še vedno nedotaknjen Allan Stanley, oznanjevalec svetovne ljudovlade in večnega miru med narodi. Iz nižine se dvigajo gori proti njemu plamteči zublji. Vročina postaja vedno neznosnejša.

Polagoma se prične tresti tudi stojišče, se prične topiti.

Visoko vzravnani stoji Allan sredi strašnega razpadanja svojega dela in v njegovih očeh plamt čuden, nadzemski žar. V desnici drži kosček papirja: Mavdin poslednji pozdrav na tem svetu.

In potem se zgrnejo plameni, med prestrašenim krikom množice, tudi preko njega.

In potem zgrmi čudežni stroj s svojim iznajditeljem vred v globino.

64.

Izza bregov na vzhodnem pobočju Rena se dviga solnce ter meče svojo rdečo luč preko pokrajine in žuborečih rečnih valov.

Ob oknu svoje spalnice stoji Mavda ter gleda z žarečimi in hrepenečimi očmi v prebujajočo se daljino. Zlati solnčni žarki obsevajo njene razpuščene lase. „Allan! šepče polglasno kakor, da bi se pogovarjala s svojim oddaljenim ljubljencem.

„Allan, prišla je najina velika ura, najina sveta ura. Bodi močan moj dragi, ti najboljši, najčistejši med vsemi! Allan... midva oba morava biti močna, tako močna kakor sva si zvesta, ako hočeva biti vodi-

telja... ako hočeva pripeljati uboge, zapostavljene in izkoriščane po strmi poti navzgor nazaj v nekdanji izgubljeni raj!

„S stroji so jih hujskali morileci drugega in drugega, s stroji so jih uničevali... Sedaj pa stoji proti njihovim strojem stroj proti vojni... stroj človeštva.“ (Dalje prihodnjic.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Trebam za moju brijačko radnju mladje brijačkog pomočnika sa znanjem hrvatskog ili slovenskog jezika. Djoko Krajinević, brijač, Bosna Gradiška. 551 3-2

Živali gači Josip Peitler, najelj v Pekrah pri Limbušu, Ložba v Gosposki ulici, trgovina Zankl.

Kupi se: 1 dyapamo 110—160 volt, ca. 5,5 Kw, nov ali rabljen, novejši type. **Proda se:** 1 nov nerabljen stroj za skobljenje (Dicktenhobelmaschine), 500 mm odprtine in ena težka ročna sliskalnica iz železa. Naslov pove oglašni zavod J. Sušnik, Slovenka ul. 563 3-1

Zamenjam stanovanje v Celju, obstoječe iz treh velikih, svetlih sob v pritličju kuhinje in pritlikin, za stanovanje s 4—5. čeludi manjšimi sobami v Mariboru, če mogoče v bližini parka, event. s kosčkom vrta. — Naslov pove uprava „Tabora“.

Proda se stenski telefon. Naslov pove uprava.

Perfekten knjigovodja(kinja)

slovenskega in nemškega jezika popolnoma več se liče za takoj. Ponudbe pod „Zmožnost“ na upravo „Tabora“. 561 3-1

Dva gospoda

ličeta separirano sobo, ako mogoče s hrano, v centru mesta. Ako ni prostora za oba, pa vsaj sobo za enega in s popolno preskrbo. Ponudbe pod „O. J.“ na Mariborsko tiskarno.

Pozor!

Na novo došlo več vagonov pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah na debelo in drobno kakor tudi v steklenicah dostavljam cenj. naročnikom in gostilničarjem na dom. Vzorci na razpolago.

Največja dalmatinska trgovina z vinom

Josip Povodnik, Vojašniška ulica 4, pri dravskem mostu pod stopnicami, priporoča, da si vsak pravočasno preskrbi za velikonočne praznike te dobre kapljice.

553 2-2

Pozor!

Sprejmo se takoj gospodična,

vešča popolnoma slovenskega in nemškega jezika, izurjena stenografinja in strojepiska. Začetnice izključene. Reflektira se samo na prvovrstne moči. Pismene ponudbe pod „Perfektno“ na upravo „Tabora“. 542 3-3

Podpirajte slovenske tvrdke!

Dežne plašče

klobuke, perilo, čevlje, različno modno in galantno terijsko blago v veliki izbiri pri

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2

Solidne cene! 555 10-1

Stavbeno podjetje Accetto in drugovi

družba z o. z.

MARIBOR :: vogal Frančiškanske in Wiidenrainerjeve ulice :: MARIBOR

se priporoča. Cene zmerne. Postrežba točna in solidna. 460

Oves koruza in graščica

3-3 po ceni pri 548

Josipu Rosenberg Maribor.

Ne pozabi naročnino!

Tehnični oddelek

izdeluje

stabilne akumulatorske baterije in popravila.

Tovarna

Akkumulator

d. z o. z.

v Mariboru.

Pisarna: Marijina ulica šte. 10. 565 2-1

Kovinski oddelek

izdeluje

električne armature in navadne pipce.